

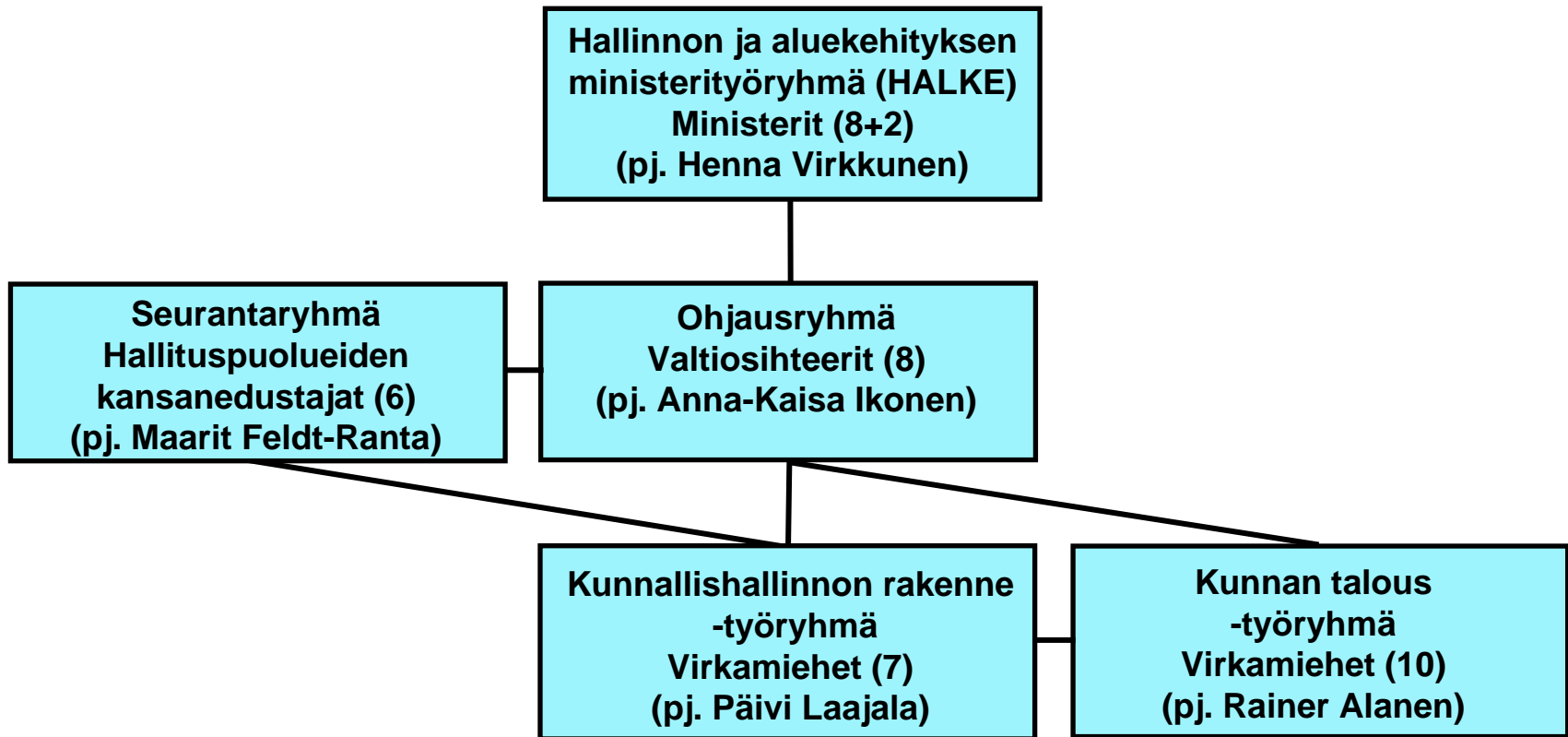
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Mistä kuntauudistuksessa on kyse?

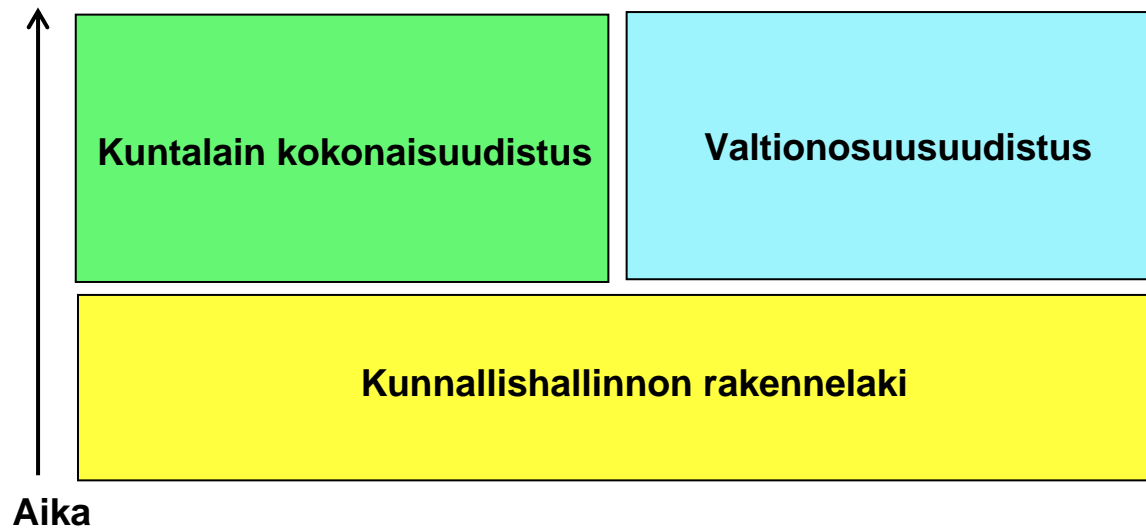
Kuntauudistuksen organisaatio

Kuntauudistuksen aikataulusuunnitelma

2011		2012			2013		2014
Kunnallis- hallinnon rakenne- työryhmä (Ministeri Tölli)	Asian- tuntija- kuule- miset	Lakiesityksen laatiminen	Hallituksen esitys	Lakiesitys EK:ssa	Kunnallishallinnon rakennelaki		
	Kunnallis- hallinnon rakenne- työryhmä (Ministeri Virkkunen)	Kunta- kuule- miset	Kri- tee- rien vah- vista- minen		Uutta kuntarakennetta koskevat ratkaisut		
	Selvitys ja ehdotus kriteereistä						
	VALMISTELUVAIHE				PÄÄTÖKSENTEKOVAIHE		

Rakennelain, kuntalain ja valtionosuuslain kokonaisuudistukset

Mistä kuntauudistuksessa on kyse?

Kuntauudistuksella vastataan tulevaisuuden toimintaympäristön koviin haasteisiin - kuten Paras-uudistuksessakin - mutta määrätietoisemmin, koska olemme 6 vuotta viisaampia ja 6 vuotta enemmän myöhässä!

Sekin, että olemme 6 vuotta väsyneempiä Paraksen jäljiltä, on yksi realiteetti!

**Kuntauudistuksen ytimessä on kolme (3)
sellaista isoa kysymystä, joista on
syytä käydä vakavaa keskustelua**

1.

**Kuinka suomalainen
hyvinvointiyhteiskunta selviytyy
2020- ja 2030-luvusta?**

2.

**Kuinka hyvin kunta-
perusteinen järjestelmä kestää
2020- ja 2030-luvulla?**

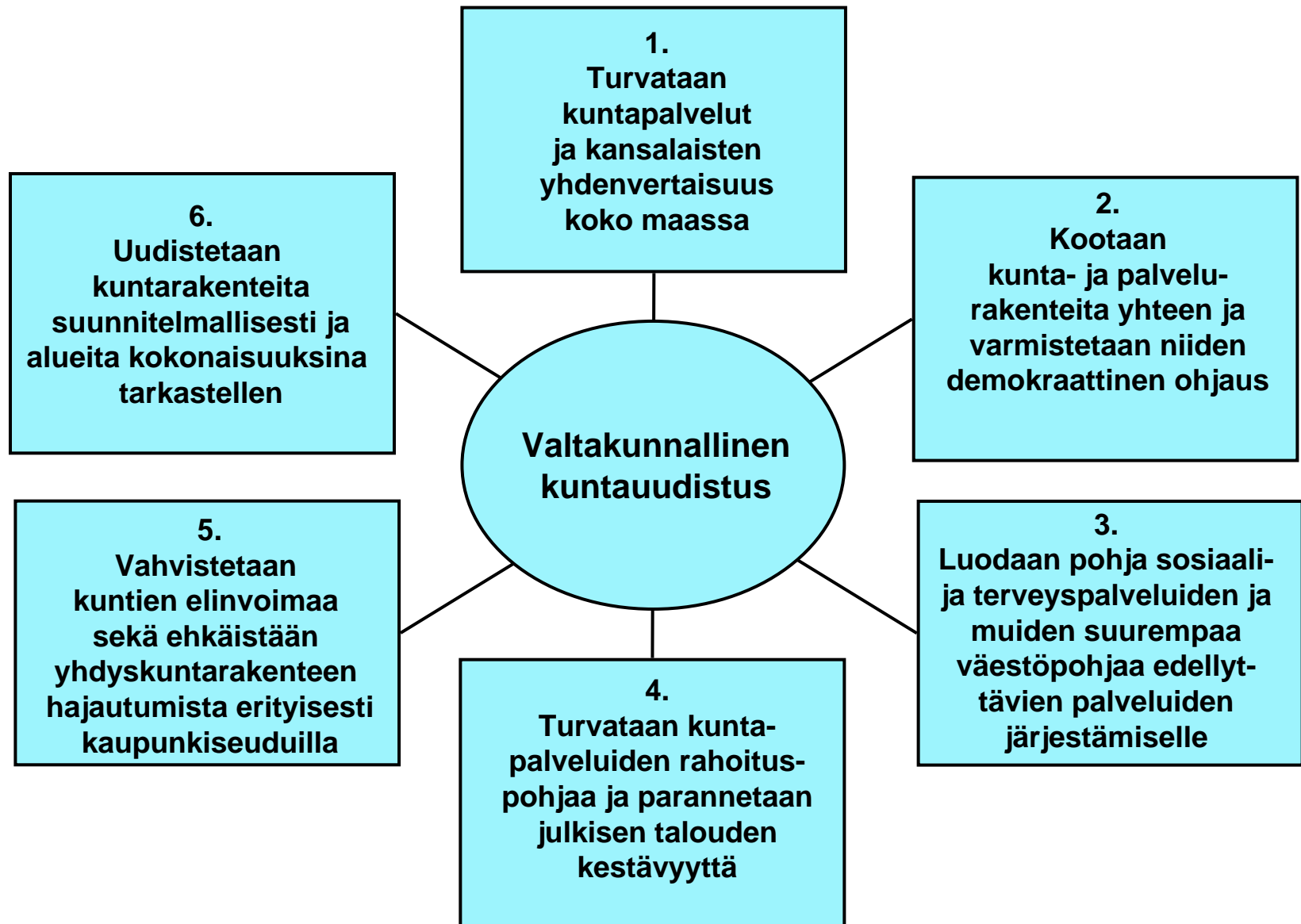

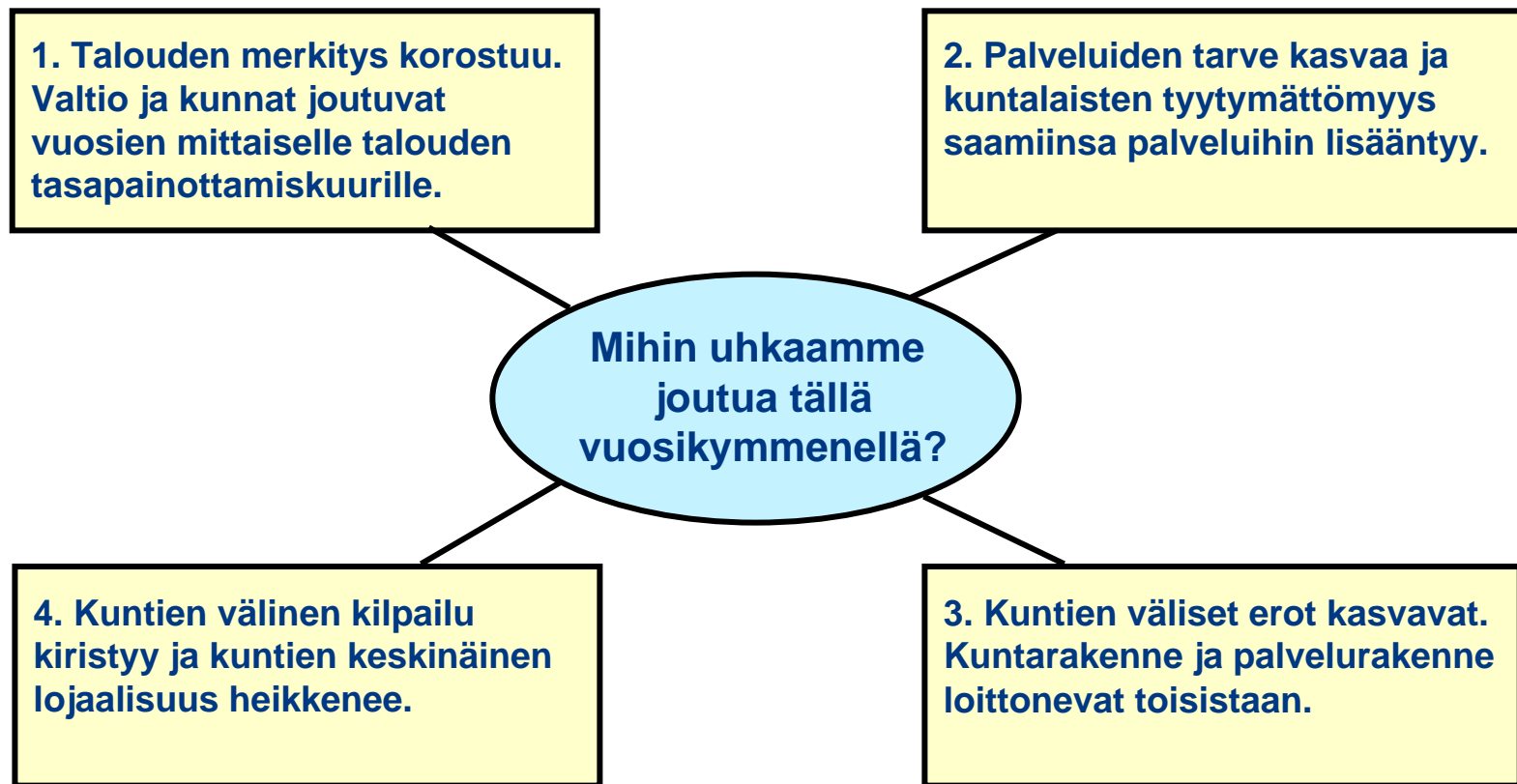
3.

**Kuinka vähän onnistumme
siirtämään ylimääräistä talouden
taakkaa pienten ikäluokkien harteille
2020- ja 2030-luvulla?**

**Toimintaamme tullaan ensi vuosi-
kymmenellä arvioimaan paljolti
siitä näkökulmasta, kuinka hyvin
onnistumme noiden kolmen ison
kysymyksen ratkaisemisessa!**

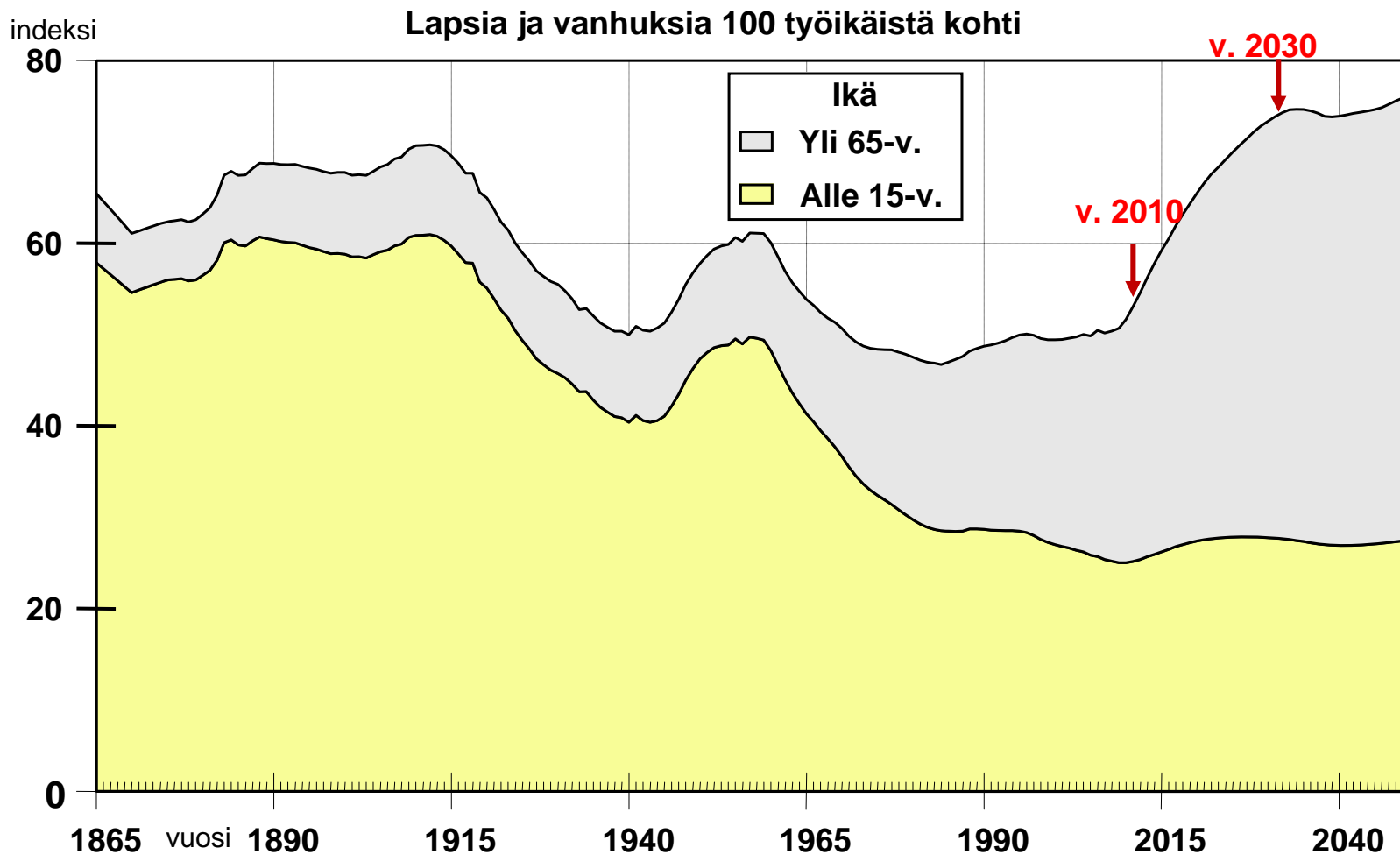
Kuntauudistuksen perustelut

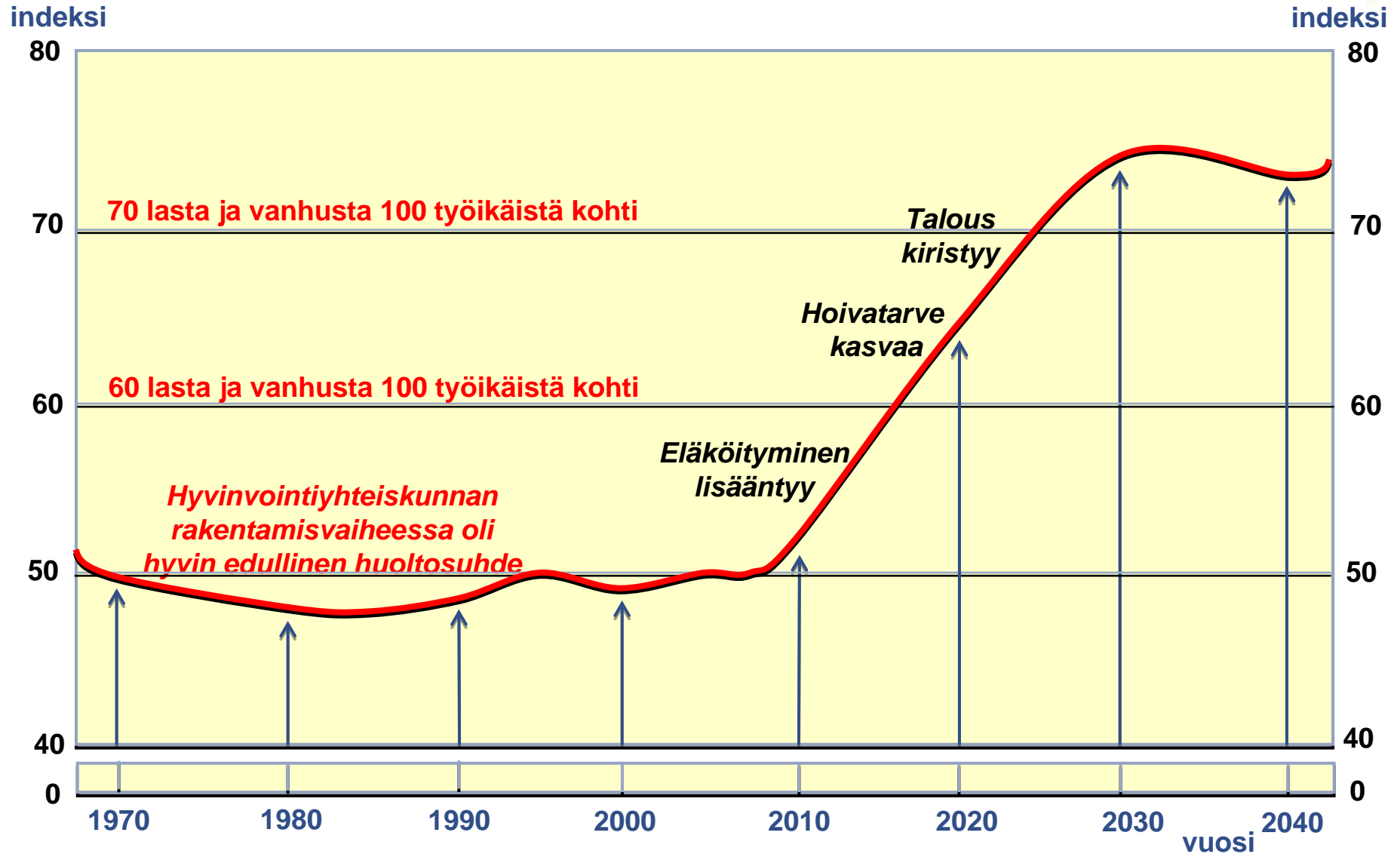

Väestöllinen huoltosuhde Suomessa v. 1865-2050

Lähde: Tilastokeskus

Suomen väestöllinen huoltosuhde vuosina 1970-2040

Tilasto elävänä syntyneistä vuosina 1945-2004

Ajanjakso (20 vuotta)	Elävänä syntyneitä	Vertailu vuosiin 1945-1964	%	Keski- arvo	Maksimi- vuosi	Minimi- vuosi
1945-1964	1 825 708	0	100	91 300	(1947) 108 168	(1964) 80 428
1965-1984	1 327 966	- 497 742	73	66 400	(1965) 77 885	(1973) 56 787
1985-2004	1 217 885	- 607 823	67	60 900	(1992) 66 731	(2002) 55 555
1945-2004 (60 vuotta)	4 371 559	Vajaus yht. - 1 105 565		72 900	(1947) 108 168	(2002) 55 555

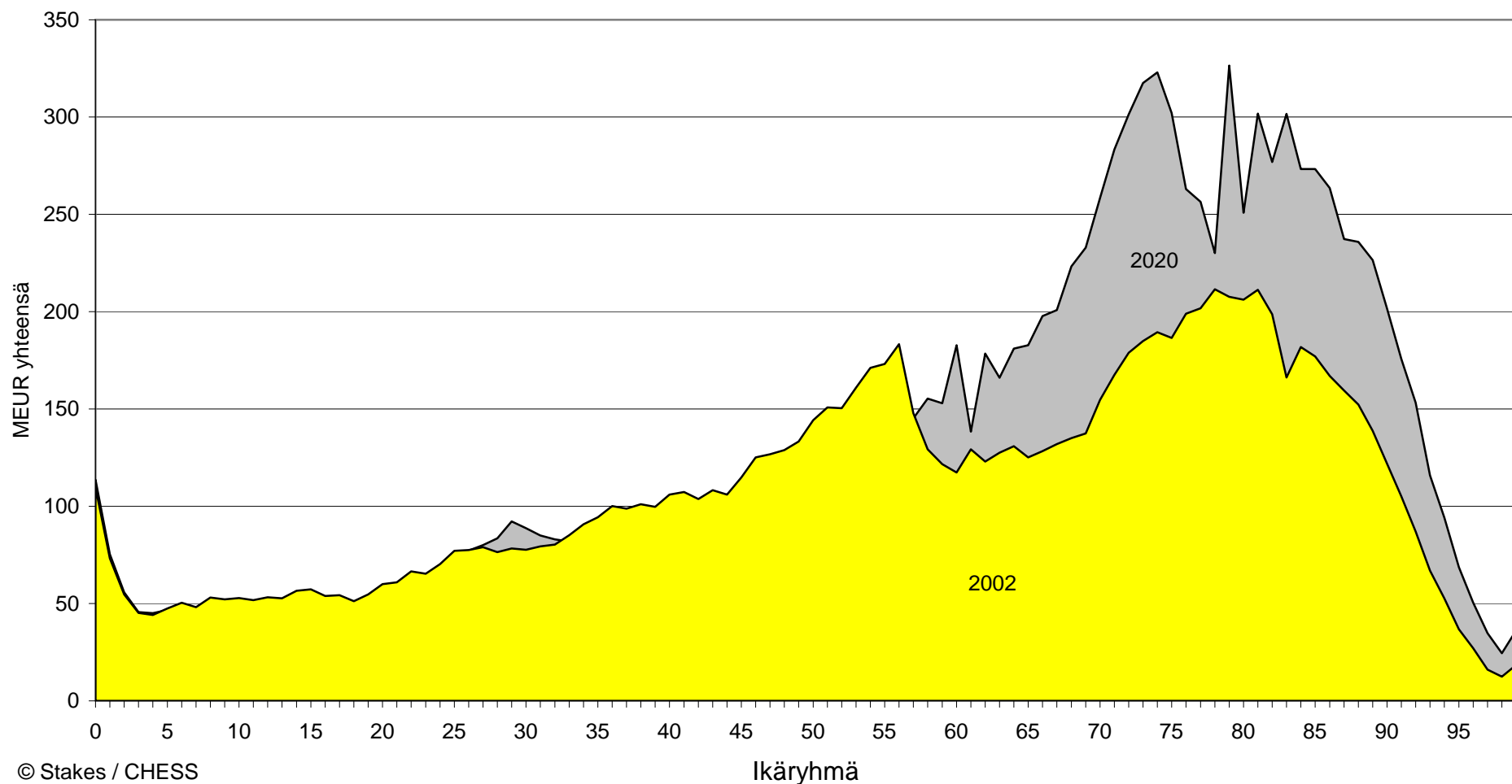
Väestötekijöiden vaikutus peruspalvelujen kysyntään Suomessa 2010-2030 (indeksi 2010 = 100)

Menoerä	v. 2009 M€	v. 2010	v. 2020	v. 2030
SOSIAALIPALVELUT	5005	100	121	148
- lasten päivähoito	2560	100	106	104
- vanhainkodit	974	100	141	204
- kotipalvelut	741	100	133	182
- palveluasuminen (arvio)	730	100	136	193
TERVEYSPALVELUT	9307	100	115	133
- erikoissairaanhoido	5545	100	112	125
- perusterveydenhuolto	3762	100	119	145
KOULUTUSPALVELUT	7006	100	99	103
- esiopetus	305	100	108	108
- perusopetus	4122	100	104	108
- lukiokoulutus	641	100	89	96
- ammatillinen koulutus	1467	100	95	98
- ammattikorkeakoulut	471	100	96	94

Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö

Terveystenhuollon ja vanhustenhuollon kokonaismenot ikäryhmittäin 2002 ja 2020

© Stakes / CHESS

Kokonaistaloudellinen kehitys ja eräitä taustaoletuksia 2010-2015

(LÄHDE: Peruspalveluohjelma 2012-2015)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BKT ja työllisyys						
BKT:n arvo, mrd. euroa	180,3	191,5	200,2	208,5	216,9	224,7
BKT, määrän muutos	3,6	3,5	1,8	2,3	2,0	1,6
Tuottavuus (työlliset)	4,1	2,3	1,2	1,7	1,9	1,8
Työlliset (määrän muutos)	-0,4	1,1	0,5	0,6	0,1	-0,1
Työttömyysaste, %	8,4	7,9	7,6	7,4	7,0	6,9
Työllisyysaste, 15-64-v.	67,8	68,6	69,2	69,9	70,4	70,6
Palkkasumma, muutos-%	2,2	5,0	3,8	4,0	3,8	3,6
Eläketulot, muutos-%	4,1	5	7,1	6,4	5,1	5,1

Kuntatalouden kehitys vuoteen 2015, kuntien tilinpidon mukaan, mrd. euroa (käyvin hinnoin)

(LÄHDE: Peruspalveluohjelma 2012-2015)

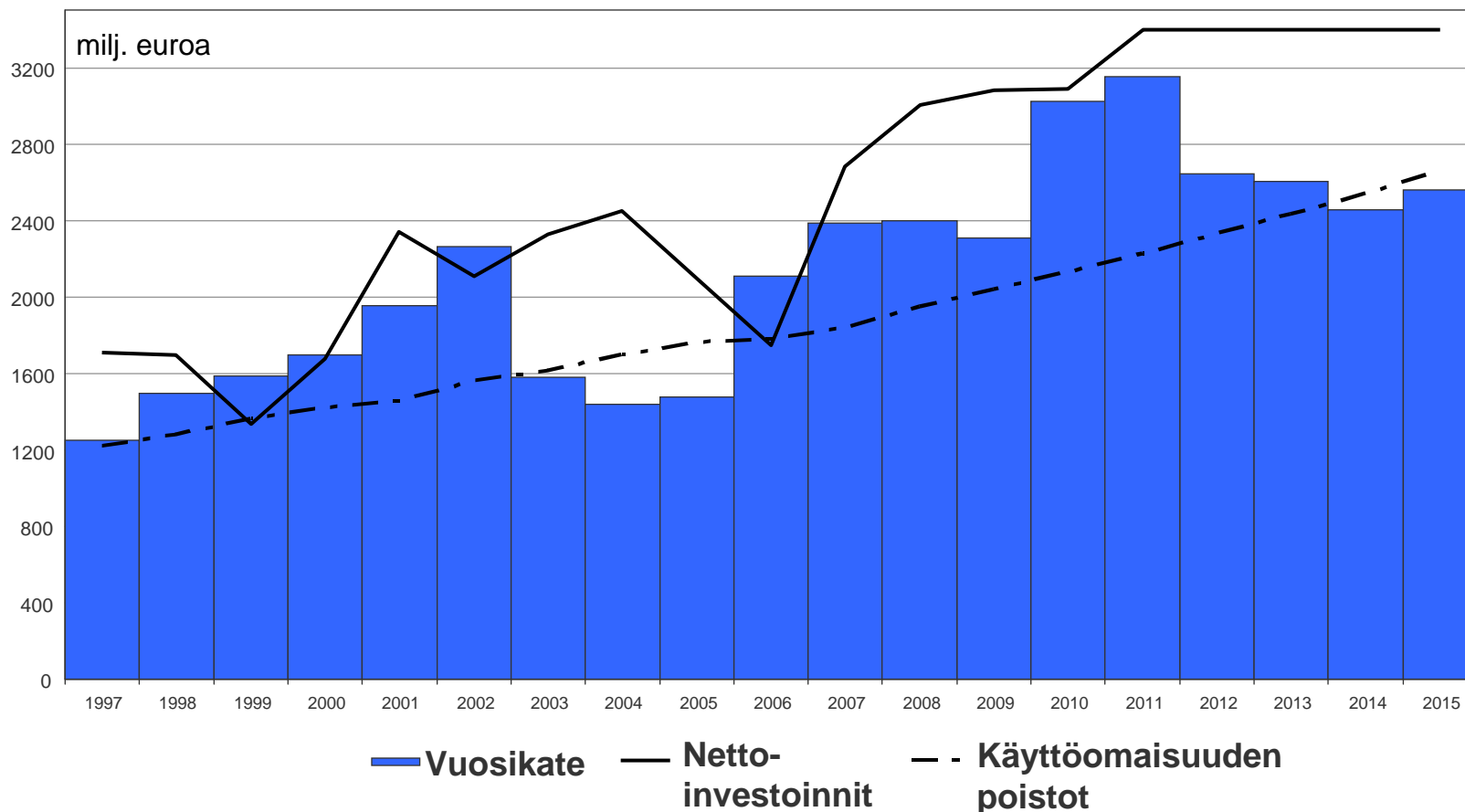

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Avainlukuja						
Toimintakate (käyttötalouden nettomenot)	-22,9	-23,9	-24,8	-25,9	-26,9	-28,0
Verotulot	18,3	19,2	19,3	19,9	20,4	21,1
Valtionosuudet, käyttötalous	7,4	7,7	8,1	8,5	9,0	9,5
Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Vuosikate	3,0	3,2	2,6	2,6	2,5	2,6
Poistot	-2,1	-2,2	-2,3	-2,4	-2,5	-2,7
Satunnaiset erät, netto	1,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilikauden tulos	2,0	1,2	0,6	0,4	0,2	0,2
 Investoinnit, netto	 -3,1	 -3,4	 -3,4	 -3,4	 -3,4	 -3,4
 Lainakanta	 11,7	 12,2	 13,2	 14,3	 15,5	 16,6
Kassavarat	4,8	4,7	4,7	4,6	4,5	4,5
Nettovelka	6,9	7,5	8,6	9,7	10,9	12,1

Vuosikate heikkenee v. 2012 mutta kattaa käyttöomaisuuden poistot vuosina 2012 – 2013

(LÄHDE: Peruspalveluohjelma 2012-2015)

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

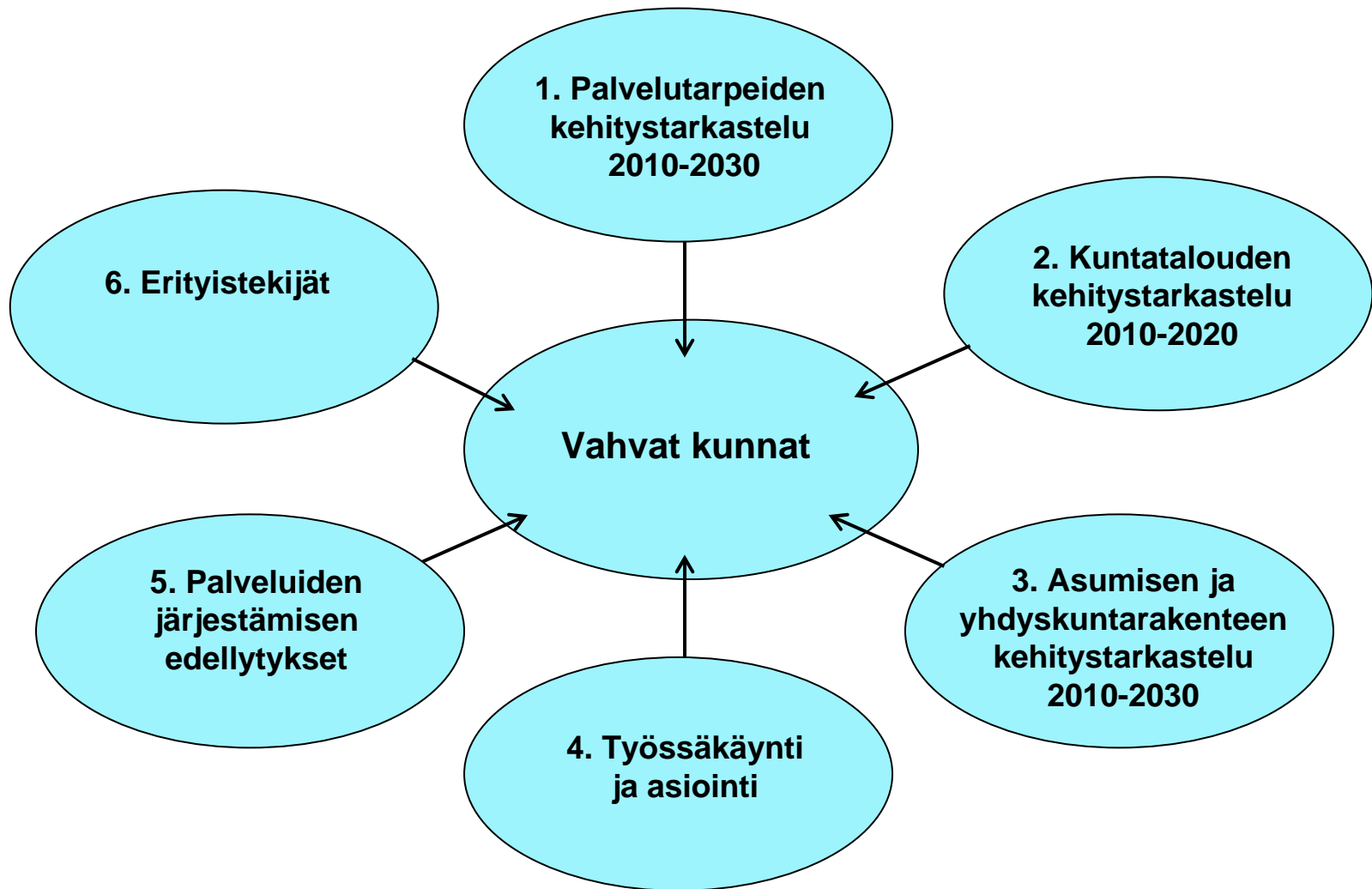
Nuorisovaltuustojen kymmenen (10) tulevaisuuden kipupistettä

- 1. Ikääntyvä väestö:** mm. asettaa lapset ja nuoret suurien paineiden eteen
- 2. Valtion ja kuntien velkaantuminen:** mm. holtiton velan ottaminen on saatava loppumaan
- 3. Nuorisotyöttömyys ja syrjäytyminen:** mm. huomiota opiskelu-uran nivelvaiheisiin
- 4. Demokratian tulevaisuus:** mm. nuoret eivät halua sitoutua luottamustehtäviin pitkäksi aikaa
- 5. Liikkuminen Suomessa:** mm. julkisia liikenneyhteyksiä pitää kehittää maan laajuisesti
- 6. Suvaitsemattomuus:** mm. maahanmuuttajien integroitumiseen on panostettava
- 7. Työttömät osaajat:** mm. koulutuksen sisällön tulisi vastata työelämän tarpeita
- 8. Teknologian puutteellinen hyödyntäminen:** mm. sähköisen asioinnin laajempi käyttö
- 9. Terveydelliset ongelmat:** mm. huonot elämäntavat aiheuttavat työkyvyn rappeutumista
- 10. Ennaltaehkäisevän työn arvostus:** mm. panostus ennaltaehkäisyyn kannattavaa

Tarkastelunäkökulmat

Kaupunkiseudut ja niiden merkityksen kasvaminen

- Kaupunkiseutujen merkitys on yhtä kuin kansallinen merkitys
- Kaupunkiseutujen merkitys aluekehityksen ja kansantalouden vetureina vahvassa kasvussa
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteen sovittamisen suhteen suurimmat tarpeet ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla => ilmastonmuutoksen myötä tarpeet kasvavat kaikilla seuduilla
- Julkisen talouden näkökulmasta palvelurakenteiden uudistamisen potentiaali on suurilla kaupunkiseuduilla
- Väestön ikääntyminen, aluerakenteen keskittyminen, työvoimakilpailu sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvava kysyntä rasittavat kuntataloutta ja lisäävät kaupunkiseutujen merkitystä
- Julkisen hallinnon tuottavuuden kasvattamisessa sektorirajojen avaaminen on keskeistä – siinä horisontaalista yhteistyötä painottava kaupunkiseutusuunnittelu käyttökelpoinen väline
- Ihmisen sujuva arki - Arjen näkökulmasta seudun tulee olla hyvin toimiva yhtenäinen alue palvelujen saatavuuden ja joukko-liikenteen sujuvuuden suhteen
- Toiminnallinen kokonaisuus, jossa maankäyttö, asuminen, liikkuminen ja palveluiden organisointi muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden

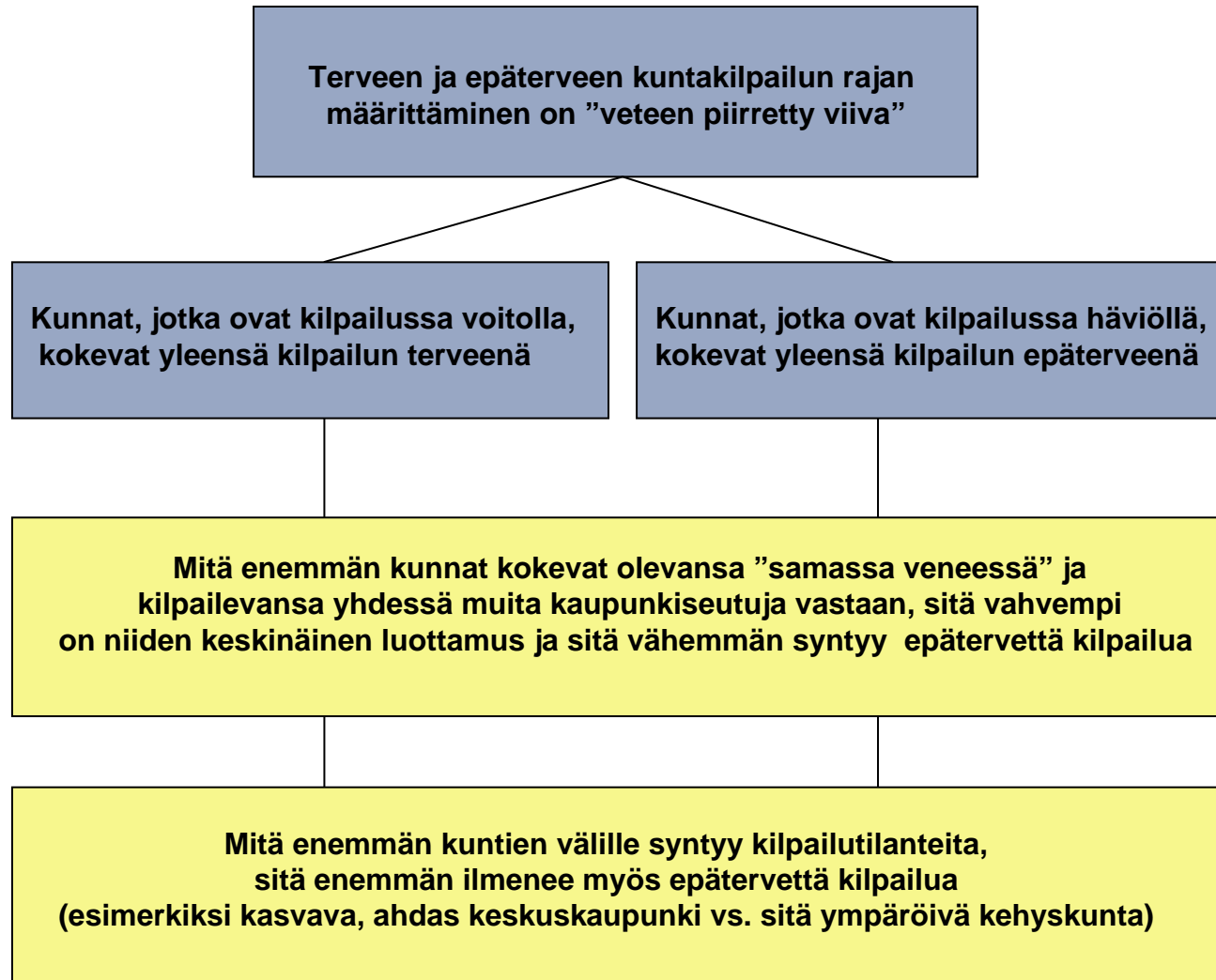
Tehdyn Paras -kaupunkiseutuseurannan johtopäätöksiä

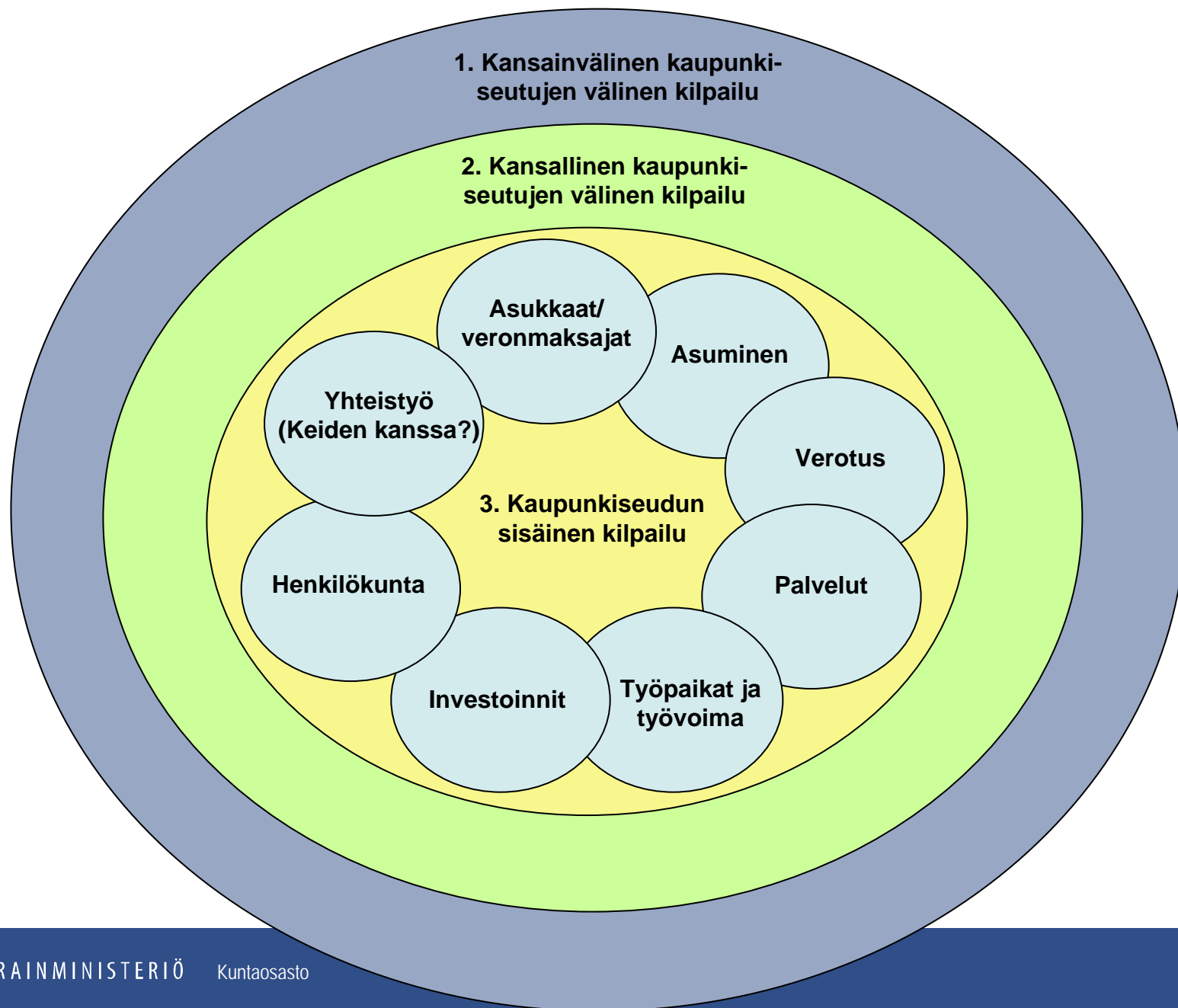
- Kaupunkiseudut ovat erilaisia: yhteistyön jännitteitä ja esteitä on kaikilla seuduilla, tarve ja sitoutuneisuus yhteistyöhön vaihtelee
- Puitelain kuntarakennetavoitteet ovat toteutuneet vain harvoilla kaupunkiseuduilla, myös osa yhteistoiminta-alueista muodostettu kaupunkiseudun toiminnallisen kokonaisedun vastaisesti
- Käytännönläheinen yhteistyö edistää seudullisten tavoitteiden asettamista, mutta haasteena päästä lyhytjänteisistä päätöksistä pitkäjänteiseen yhteistyöhön
- Keskuskaupunki avainasemassa luottamuksen rakentajana. Seudullisen tahtotilan löytäminen on edellytys rakentavalle seutuyhteistyölle; luottamushenkilöiden rooli
- Ihmisen sujuva arki kaupunkiseuduilla ei toteudu riittävästi erityisesti palvelurakenteiden ja MAL -asioiden osalta
- Syntynyt uusi sektorirajat ylittävä yhteistyö sekä vuoropuhelu seudun ja seudun kuntien välille sekä valtion ja seutujen välille

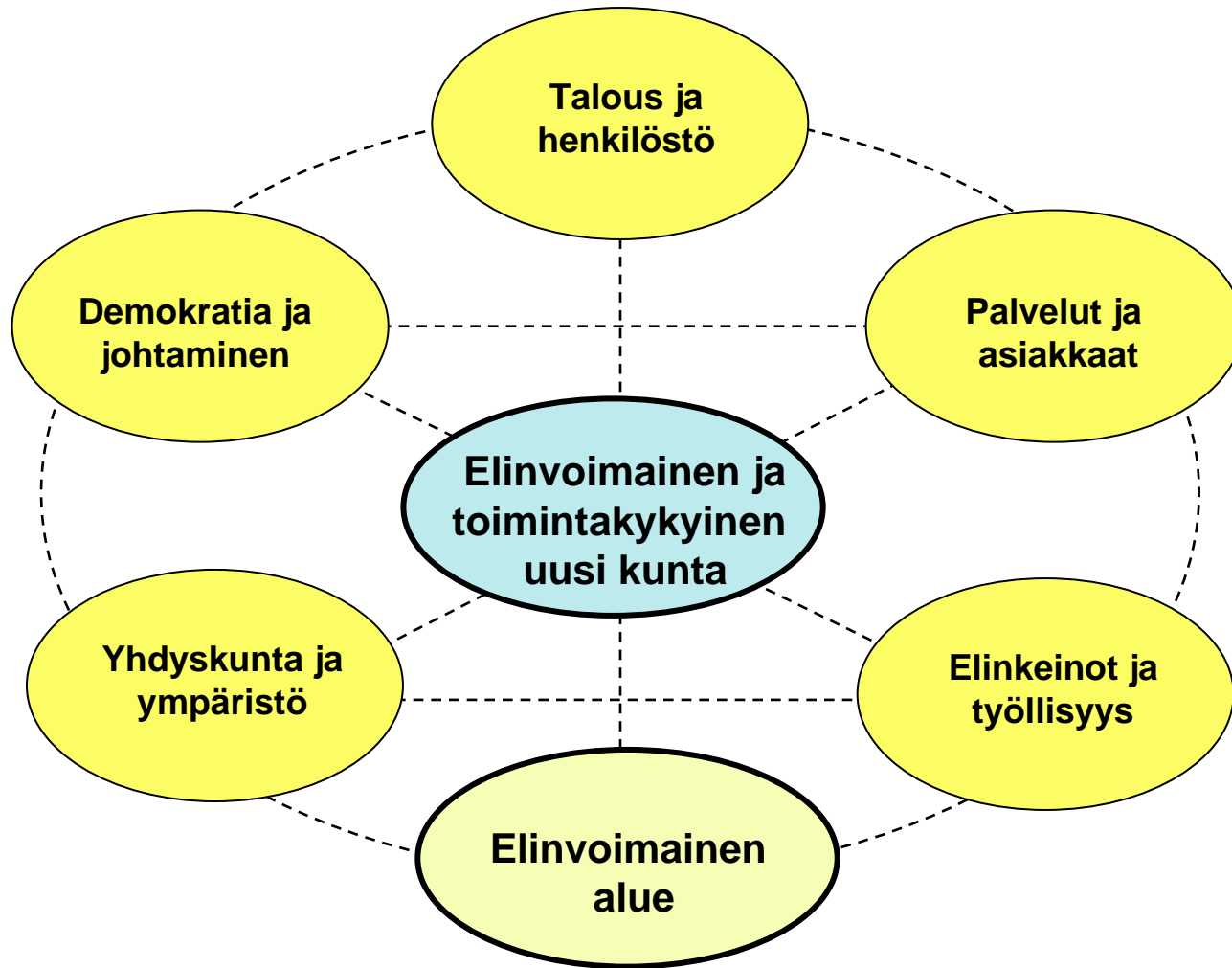
Kuntien terve ja epäterve kilpailu?

Kaupunkiseutujen kilpailun tasot

Elinvoimaisen ja toimintakykyisen uuden kunnan kehikko

Kuinka paljon olemme myöhässä!

Toivo Pihlajaniemi (2002). Kunnallistieteellinen aikakauskirja 4/2002

”Nyt saattaisi olla syytä pohtia toisenlaista kuntauudistusta – sellaista, jonka tähtäys suuntautuisi aina seuraaville vuosikymmenille, ja joka koskisi kuntien kaikkia rakenteellisia toimintaedellytyksiä yhtä aikaa.

...jos kokonaisuudistusta ei yritetä tai se ei onnistu, on vaihtoehtona pieniä paikkauksia, näennäisiä ratkaisuja, umpikuja ja hyvinvointivaltion purku.

Siinä vaihtoehdossa voidaan vaikuttaa vain järjestykseen, jossa purku alkaa, ja tapaan, jolla se etenee.”